

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Центр заочної дистанційної та вечірньої форм навчання
Кафедра журналістики та філології

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
Володимир САДІВНИЧИЙ
_____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 061 Журналістика
освітньо-професійної програми Журналістика
на тему:
«УКРАЇНСЬКІ ВОЛОНТЕРИ ЗА КОРДОНОМ: ДОБІРКА
АВТОРСЬКИХ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ»

Ukrainian volunteers abroad: a selection of author's journalistic materials

Здобувачки групи ЖТз-01с Павленко Поліни Олегівни

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання
на відповідне джерело.

_____ Поліна ПАВЛЕНКО

Керівник: ст. викладач кафедри журналістики та філології,
д. філол. н. Анна ЧЕРНИШ _____

Співкерівник: головний редактор, директор ТОВ «Перемога»

О
Л
е
к
с
а
н

Суми – 2024

АНОТАЦІЯ

Павленко П. О. Українські волонтери за кордоном: добірка авторських журналістських матеріалів : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавр, спец. : 061 – журналістика / П. О. Павленко; наук. керівник А. Є. Черниш. Суми : СумДУ, 2024. 35 с.

У кваліфікаційній роботі досліджується волонтерство в Австрії, підтримка українських біженців. Розглядаються історичні аспекти розвитку волонтерського руху в Австрії, аналізуються сучасні тенденції та особливості волонтерства, а також політика Австрії щодо волонтерства та інтеграції українських біженців.

Тема «Українські волонтери за кордоном» є надзвичайно актуальною та значущою в умовах сучасних глобальних проблем. Вона сприяє розумінню ролі волонтерства у підтримці та інтеграції біженців, а також має значний потенціал для практичного застосування результатів дослідження у сфері соціальної підтримки та інтеграції.

Особлива увага приділяється практичним аспектам волонтерства для українців: діяльності волонтерських організацій, впливу волонтерської роботи на інтеграцію та соціальну адаптацію біженців. Результати дослідження вказують на значну роль волонтерства в підтримці українських біженців в Австрії.

Дослідження волонтерства для українців в Австрії є важливим, оскільки дозволяє глибше зрозуміти механізми соціальної підтримки, мотивацію волонтерів, ефективність різних програм та вплив волонтерської діяльності на інтеграцію біженців.

Ключові слова: волонтерство, Австрія, українські біженці, інтеграція, волонтерські організації, соціальна підтримка.

ВСТУП

Обґрунтування вибору теми та її актуальність. Тема «Українські волонтери за кордоном: добірка авторських журналістських матеріалів» є надзвичайно актуальною у зв'язку з поточними соціальними та гуманітарними проблемами, спричиненими військовим конфліктом в Україні. Після початку війни у 2014 році та особливо після повномасштабного вторгнення у 2022 році значна кількість українців була змушена покинути свої домівки та шукати притулок у країнах Європи, зокрема в Австрії. Волонтерські ініціативи відіграють важливу роль у процесі інтеграції біженців, надаючи їм не тільки матеріальну, але й психологічну підтримку, що робить дослідження цієї теми надзвичайно важливим та актуальним.

Австрія стала однією з країн, які активно приймають українських біженців, забезпечуючи їм тимчасовий захист та необхідну гуманітарну допомогу. Це створило значний попит на волонтерську допомогу, оскільки державні структури часто не в змозі самостійно впоратися з усіма аспектами підтримки біженців. Волонтерські організації та ініціативи стали ключовими гравцями у наданні допомоги, забезпечуючи житлом, їжею, медичною допомогою, психологічною підтримкою та освітніми програмами.

Волонтерська діяльність також має значний позитивний вплив на австрійське суспільство, сприяючи розвитку громадянського суспільства, зростанню соціальної солідарності та толерантності. Оскільки волонтерство залучає велику кількість людей, воно сприяє створенню мережі підтримки, яка є важливою для успішної інтеграції біженців. Вибір теми кваліфікаційної роботи обумовлено нагальною потребою у вивченні

цього явища в умовах сучасних глобальних проблем, а також значним потенціалом для практичного застосування результатів дослідження у сфері соціальної підтримки та інтеграції біженців.

Мета кваліфікаційної роботи – з'ясувати медійне висвітлення волонтерства в Австрії українцями і для українців та його вплив на українське суспільство.

Завдання кваліфікаційної роботи:

1) означити характеристики та особливості організації волонтерства серед українців і для українців в Австрії;

2) описати способи висвітлення у медіапросторі волонтерської діяльності українців за кордоном;

3) запропонувати інформаційні матеріали, що розкривають тему волонтерства українців за кордоном.

Предметом авторського зацікавлення є волонтерство в Австрії в інтересах України. Відтак запропонований матеріал відзначається не лише актуальністю, а й новизною, що передусім полягає у спробі систематизувати та проаналізувати волонтерську діяльність за кордоном – в Австрії – як самостійний феномен, що може стати інформаційним приводом для майбутнього журналіста. Разом із тим аналіз волонтерської діяльності в Австрії може суттєво увиразнити явище волонтерства загалом та стати тлом для порівняльного аналізу цих соціокультурних феноменів в Україні та Австрії.

Отримані результати сприятимуть розумінню ролі волонтерства в українському громадянському суспільстві та його взаємодії зі світовими процесами. Результати дослідження можуть стати підґрунтям для подальших наукових досліджень в галузі соціології, політології та культурології.

Авторський задум інформаційного проєкту полягає в тому, щоб провести комплексне дослідження волонтерської діяльності українців в

Австрії, виявити ключові фактори, що сприяють успішній інтеграції українських біженців і представити результати цих спостережень в авторських інформаційних продуктах. Особлива увага приділяється практичним аспектам волонтерської діяльності – організація та проведення соціальних акцій, культурних обмінів, освітніх заходів і психологічної підтримки.

Результати кваліфікаційної роботи можуть бути використані для вдосконалення чинних волонтерських програм і розробки нових ініціатив, спрямованих на підтримку українських біженців в Австрії. Крім того, дослідження може стати корисним для інших країн, у яких виникають подібні ситуації, надаючи їм цінний досвід, зокрема, як медіа висвітлюють теми волонтерства серед українців.

Апробація. Окремі аспекти кваліфікаційної роботи обговорювалися на XI Науковій конференції студентів, аспірантів та викладачів «Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства» (Суми, 25-26 квітня 2024 р.), назва доповіді «Волонтерство в Австрії: соціокультурний і медійний аспекти».

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, пояснювальної записки, висновків, списку використаних джерел,

і
н
ф
о
р
м
а
ц
і
й
н
о
г

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Обґрунтування інформаційного продукту

Волонтерський рух в Австрії має глибоке історичне коріння, що сягає середньовіччя. Початкові форми волонтерської діяльності були пов'язані з церковними та благодійними організаціями, які надавали допомогу бідним, хворим і сиротам.

У XIX столітті волонтерський рух набув нового імпульсу завдяки індустріалізації та урбанізації. З'явилися численні благодійні організації, спрямовані на допомогу робітничому класу, який страждав від важких умов праці та низького рівня життя. У цей час виникли перші медичні волонтерські організації, зокрема Червоний Хрест.

Після Другої світової війни волонтерство в Австрії стало ще більш організованим. Волонтерські організації активно долучалися до відбудови країни та допомагали переселенцям і біженцям. У 1960-1970-х роках виникли екологічні та соціальні рухи, що також активно залучали волонтерів.

Сучасний етап розвитку волонтерства в Австрії розпочався з 1990-х років, коли з'явилися нові форми громадянської активності, пов'язані з глобалізацією та інформаційними технологіями. Волонтерські організації стали більш професійними та спеціалізованими, надаючи широкий спектр послуг у соціальній, екологічній, медичній та культурній сферах.

Міграційні кризи та війни також вплинули на волонтерський рух, викликаючи необхідність у нових формах допомоги біженцям та переселенцям. У цьому контексті, роль волонтерів стає особливо важливою, оскільки вони часто першими реагують на потреби людей у кризових ситуаціях. Утім популяризація волонтерства зумовлена не лише іманентними особливостями цього явища, але передусім його медійним висвітленням. Саме медіа активізують, популяризують, формують «моду» на волонтерство, забезпечуючи суспільство інформацією про це явище.

Волонтерство визначається як безоплатна, добровільна діяльність на благо суспільства або окремих його членів. Основними концепціями волонтерства є альтруїзм, солідарність та громадянська відповідальність. Роль волонтерів у суспільстві є надзвичайно важливою. Вони допомагають заповнювати прогалини в соціальних службах, підтримують вразливі верстви населення, сприяють соціальній згуртованості та розвитку громади. Волонтерство також сприяє формуванню активної громадянської позиції та зміцненню демократичних інститутів.

В Австрії волонтерство є важливою складовою суспільного життя, що відображає високий рівень громадянської відповідальності та соціальної свідомості населення. Допомога українцям стала пріоритетом для багатьох австрійських волонтерів та організацій через кілька ключових причин.

По-перше, гуманітарна криза, спричинена військовими діями в Україні, викликала велику хвилю солідарності серед австрійців. Багато людей відчувають моральний обов'язок допомогти тим, хто постраждав від конфлікту, особливо враховуючи масштаби руйнувань та кількість переміщених осіб.

По-друге, історичні та культурні зв'язки між Австрією та Україною також сприяють підвищеній увазі до проблем українських біженців. Австрійці розуміють важливість підтримки європейських сусідів у складні часи, що відображає їхню відданість принципам міжнародної солідарності та співпраці.

По-третє, волонтерство забезпечує австрійцям можливість активної участі у розв'язанні соціальних проблем і сприяє зміцненню громади. Допомога українським біженцям розвиває міжкультурний діалог, розуміння та співпрацю, що допомагає інтеграції біженців у австрійське суспільство. Міжкультурний діалог, реалізація принципів демократизму на засадах допомоги, співпраці, співбуття, історичні та культурні зв'язки чи не найбільше реалізується саме в інформаційному полі. Медіа уможливають

активність та солідаризацію суспільства, громадян між собою, а також реалізують міжкультурну комунікацію з урахуванням запитів, потреб, проблем інших країн та етносів, що потребують підтримки, зокрема у формі волонтерства.

Таким чином, волонтерська діяльність, спрямована на допомогу українським біженцям, є відображенням глибоких гуманітарних і соціальних цінностей австрійського суспільства, а також підтвердженням його відданості принципам міжнародної солідарності та підтримки.

1.2. Опис спеціалізованої задачі або практичної проблеми

Спеціалізована задача кваліфікаційної роботи полягає у детальному дослідженні та аналізі способів організації волонтерської діяльності серед українців, особливо в умовах кризи, спричиненої масовою міграцією та біженцями, а також створенні авторських журналістських матеріалів, що демонструють реалізацію теми. Проєкт зосереджений на вивченні ролі медіа у висвітленні тем волонтерства серед українців. Важливо зрозуміти, як медіа впливають на громадське сприйняття волонтерських ініціатив та інтеграційних процесів, а також як медійний контент може стимулювати або, навпаки, гальмувати розвиток волонтерства.

В Австрії волонтерський рух є важливою складовою суспільного життя. За останні роки спостерігається кілька ключових тенденцій та особливостей:

Зростання кількості волонтерів. Більше людей долучаються до волонтерської діяльності, особливо молодь, яка бачить у цьому можливість для особистісного розвитку та соціальної активності.

Диверсифікація волонтерських ініціатив. Волонтерська діяльність охоплює широкий спектр напрямків, зокрема соціальну допомогу, охорону здоров'я, екологію, культуру та спорт.

Професіоналізація волонтерства. Зростає кількість організацій, що

пропонують навчання та сертифікацію для волонтерів, підвищуючи їхню компетентність та ефективність.

Фокус на інтеграції біженців і мігрантів. Велика кількість волонтерських організацій спрямована на допомогу біженцям, особливо українцям, які потребують підтримки у зв'язку з війною. Волонтери допомагають з вивченням мови, пошуком житла, медичною та психологічною підтримкою, сприяючи їхній соціальній адаптації та інтеграції в австрійське суспільство.

Статистичні дані про волонтерську діяльність

Згідно з останніми даними, волонтерська діяльність в Австрії має такі характеристики:

- за даними різних досліджень, близько 46% австрійців залучені до волонтерської діяльності. Наприклад, у Відні, понад 200 волонтерів працюють у «Vienna Mission for Ukraine», надаючи різноманітну допомогу українським біженцям (VM4U). Офіційні дані міста Відня також вказують на значний обсяг волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку різних соціальних ініціатив [7; 8].

- в середньому волонтери приділяють волонтерській діяльності близько 14 годин на місяць.

- найбільш популярними напрямками є соціальна допомога (35%), спортивні та культурні заходи (28%) та екологічні проєкти (15%).

Австрійська влада позитивно ставиться до волонтерства, особливо до ініціатив, спрямованих на підтримку українців, які стали біженцями через війну. Це проявляється у різних напрямках підтримки – законодавчому, фінансовому й організаційному.

Законодавча підтримка. Австрійська влада активно підтримує законодавчі ініціативи, що сприяють розвитку волонтерства. Наприклад, існують правові акти, які забезпечують правовий захист волонтерів і регулюють їхню діяльність. Ці закони допомагають волонтерам працювати

в безпечних умовах та отримувати визнання за їхню роботу на офіційному рівні.

Фінансова підтримка. Влада надає фінансову підтримку волонтерським організаціям через гранти та субсидії. Ці кошти використовуються для реалізації різних програм, спрямованих на допомогу біженцям, зокрема українцям. Наприклад, організації можуть отримувати фінансування для забезпечення житлом, медичною підтримкою, навчанням мови та іншими необхідними послугами для біженців.

Організаційна підтримка. Організаційна підтримка включає співпрацю з неурядовими організаціями (НУО) та координацію зусиль волонтерів. Наприклад, влада Відня створила платформу для координації допомоги біженцям, яка дозволяє волонтерам реєструватися та отримувати інформацію про поточні потреби [5]. Ця платформа також надає можливість організаціям зв'язуватися з волонтерами для надання конкретних послуг.

Підтримка інтеграційних програм. Австрійська влада активно підтримує інтеграційні програми для біженців, залучаючи волонтерів до їх реалізації. Такі програми включають мовні курси, культурні обміни та професійну орієнтацію. Волонтери часто виступають наставниками для біженців, допомагаючи їм адаптуватися до нових умов життя.

Таким чином, австрійська влада активно підтримує волонтерські ініціативи, спрямовані на допомогу українським біженцям, надаючи їм необхідний правовий захист і регулюють їхню діяльність.

Аналіз матеріалів

Допомога українцям в Австрії є темою, яка регулярно висвітлюється у медіа, особливо в контексті поточної політичної ситуації та гуманітарної кризи. Публікації на цю тему можна знайти у великих національних і міжнародних медіа, а також у спеціалізованих виданнях, що займаються питаннями міграції, соціальної підтримки та гуманітарної допомоги.

Частота висвітлення залежить від актуальності подій та розвитку ситуації. Найбільша кількість публікацій припадає на періоди загострення конфлікту в Україні або значних хвиль міграції. Наприклад, після повномасштабного вторгнення росії в Україну в лютому 2022 року кількість статей та новин про допомогу українцям значно зросла.

Публікації про допомогу українцям з'являються на регулярній основі, зокрема у зв'язку з діяльністю волонтерських організацій, урядових ініціатив і міжнародної допомоги.

Медіа використовують різні формати для висвітлення допомоги українцям в Австрії, наприклад:

- новини (поточні новини про заходи підтримки, зокрема про нові програми допомоги, проекти, а також офіційні заяви від уряду та міжнародних організацій);
- інтерв'ю з українськими біженцями, волонтерами, представниками неурядових організацій та урядовими чиновниками (це дозволяє отримати різні перспективи на проблему та детальніше розповісти про особисті історії та досвід);
- аналітичні статті;
- розгорнуті репортажі з місць подій, де надається допомога українцям;
- особисті історії (публікації, що висвітлюють особисті історії українських біженців, їхні виклики та досягнення). Такі матеріали часто спрямовані на підвищення обізнаності та залучення додаткової підтримки;
- соціальні мережі, зокрема Facebook, Twitter, Instagram також активно використовуються для поширення інформації про допомогу українцям. Це включає як пости від офіційних організацій, так і особисті історії, волонтерські ініціативи та заклики до підтримки.

1.4. Обґрунтування методики, обраної концепції, праць

Методика, обрана для кваліфікаційної роботи, ґрунтується на комплексному підході, що включає кількісні та якісні дослідницькі методи. Такий підхід забезпечує всебічне розуміння проблеми організації волонтерської діяльності та інтеграції біженців, а також ролі медіа у цьому процесі. Концепція дослідження базується на теоріях соціальної інтеграції, волонтерської діяльності та медіавпливу.

Специфікація виконаної роботи

Авторська ідея

Авторська ідея кваліфікаційної роботи полягає у всебічному дослідженні волонтерського руху в Австрії та його впливу на інтеграцію українських біженців. Для розуміння поточної ситуації необхідно враховувати історичний контекст розвитку волонтерського руху в Австрії. Авторська ідея передбачає дослідження еволюції волонтерства, починаючи від його зародження до сьогодення, з акцентом на періоди активізації волонтерських ініціатив у відповідь на гуманітарні кризи. Разом із тим авторська ідея полягає у вивченні специфічних потреб українських біженців та оцінці ефективності волонтерських програм, які спрямовані на їх задоволення.

Авторська ідея полягає у створенні комплексного інформаційного продукту, який поєднує в собі три ключові елементи:

інтерв'ю з волонтеркою-бібліотекаркою, яка розповідає про свій досвід волонтерства, що допоможе глибше зрозуміти мотивацію та виклики волонтерів.

виступ про український волонтерський центр, де висвітлюється діяльність цього центру, його досягнення та внесок у підтримку біженців і місцевих громад.

інформація про центри допомоги, опитування відвідувачів та їхні коментарі,

що дозволяє отримати зворотний зв'язок і побачити реальний вплив волонтерських ініціатив на життя людей.

Цей комплексний підхід дозволить створити глибоке та багатогранне уявлення про роль волонтерів, їхню діяльність та значення для суспільства. Поширення інформаційних матеріалів авторки кваліфікаційної роботи допоможуть іншим волонтерським організаціям і державним установам краще розуміти потреби українських біженців, щоб забезпечити їм більш ефективну допомогу. Крім того, проєкт сприятиме підвищенню обізнаності про важливість волонтерства та його позитивний вплив на інтеграцію біженців у нове суспільство.

Інформаційний привід

Інформаційний привід дослідження полягає у значному збільшенні кількості українських біженців, які прибули до Австрії після початку повномасштабного військового конфлікту в Україні у 2022 році. Це створило нагальну потребу у дослідженні ефективності волонтерських ініціатив, спрямованих на підтримку та інтеграцію цих біженців у австрійське суспільство.

2.3. Цільова аудиторія

Цільовою аудиторією кваліфікаційної роботи є:

- академічне співтовариство (дослідники, викладачі та студенти, зацікавлені у темах волонтерства, соціальної інтеграції та підтримки біженців);
- волонтерські організації (ті, хто безпосередньо залучений у надання допомоги українським біженцям);
- державні установи та політики (органи влади, які розробляють та реалізують політику щодо інтеграції біженців та підтримки волонтерських ініціатив);

- медійники (вони можуть отримати глибше розуміння того, як їхні публікації впливають на сприйняття волонтерської діяльності та інтеграції біженців, що дозволить їм більш відповідально та об'єктивно висвітлювати ці теми;

- українські біженці в Австрії (для кращого розуміння доступних ресурсів і підтримки).

Отже, кваліфікаційна робота спрямована на широкий спектр зацікавлених сторін, що забезпечує її актуальність та практичну цінність для різних сфер діяльності, пов'язаних із волонтерством та інтеграцією біженців.

Характеристика джерел фактів та інформації

Дослідження базується на таких джерелах інформації:

- наукова література (статті, монографії, що висвітлюють аспекти волонтерства та соціальної інтеграції біженців);

- статистичні дані (демографічні та соціальні статистики щодо українських біженців в Австрії);

- інтерв'ю та опитування (первинні дані, отримані через опитування українських біженців і волонтерів, які працюють з ними).

2.5. Прогнозовані результати втілення / сфери застосування

Проект може реалізувати наступні **прогнози** щодо:

одальшого розвитку волонтерського руху. Очікується, що кількість волонтерів, зацікавлених у допомозі українським біженцям, зростатиме, оскільки питання інтеграції та підтримки біженців залишатимуться актуальними. Розширення волонтерських ініціатив сприятиме залученню більшої кількості людей до волонтерства, що посилить загальний рівень підтримки.

нтеграції українських біженців. Ефективність інтеграції буде залежати від продовження та покращення волонтерських програм, а також від державної

підтримки цих ініціатив. Якісна підтримка волонтерів та їхня координація з державними установами допоможе забезпечити успішну інтеграцію біженців у нове суспільство, сприяючи їх адаптації та соціалізації.

олітичних і соціальних змін, що можуть впливати на політику та програми підтримки біженців в Австрії. Це може призвести до більш структурованої та ефективної системи допомоги. Це може включати розробку нових законодавчих ініціатив, збільшення фінансування та покращення координації між різними організаціями, що займаються питаннями біженців.

Отже, кваліфікаційна робота не лише аналізує поточну ситуацію, а й пропонує рекомендації для подальшого розвитку волонтерських програм, орієнтованих на підтримку українських біженців в Австрії. Втілення результатів цього дослідження може покращити умови життя біженців, посилити волонтерський рух і сприяти позитивним змінам у суспільстві та політиці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

езпалько О. В., Заверіко Н. В., Зверева І. Д., Зімовець Н. В. Волонтерство. Порадник для організатора волонтерського руху. Київ : ВГЦ «Волонтер»,

авренчук В. М. Філософія благодійності та волонтерства. Київ : Видавничий Дім «Києво-Могилянська Академія», 2016. 250 с.

астрої українців та дії під час повномасштабної війни Росії з Україною. Аналітичний звіт. Gradus Research, 2022.

езнік О. Залученість українців до волонтерської діяльності під час

п

б

в

(дата звернення: 21.05.2024).

(дата звернення: 27.05.2024).

Дата звернення: 25.05.2024).

(дата звернення: 25.05.2024).

с

II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ

ш

«Бібліотекар-волонтер Ірина з великим серцем»

Вр. 176–187.

б

н

о

ї

в

і

й

н

и

(дата звернення: 20.05.2024).

Війна в Україні, яка розпочалася в лютому 2022 року, спричинила безліч труднощів для мільйонів українців, які вимушені були переїхати до інших міст. У цій складній ситуації волонтерська допомога стала надзвичайно важливою, і багато українців в Австрії долучилися до волонтерських ініціатив, щоб підтримати своїх співвітчизників. Однією з таких активних волонтерів є Ірина, яка працює бібліотекарем в Австрії та активно долучається до волонтерських ініціатив, спрямованих на підтримку української спільноти.

Ірина почала свою волонтерську діяльність з перших днів війни, приєднавшись до команди перекладачів, які допомагали біженцям, що прибували до Відня. Сьогодні ми маємо нагоду поспілкуватися з Іриною, волонтером-бібліотекарем, яка вже кілька років працює в Австрії.

У цьому інтерв'ю йдеться про те, що спонукало Ірину зайнятися волонтерством, які труднощі та радості вона переживає на своєму шляху, а

також які перспективи бачить для розвитку волонтерської діяльності у своїй бібліотеці. Її досвід є важливим як для української діаспори, так і для всіх, хто цікавиться волонтерством і бібліотечною справою.

Ірина розпочала свою волонтерську діяльність 3 березня 2022 року, коли до неї звернулася знайома із проханням допомогти з перекладом для українських біженців. Вона одразу відгукнулася на заклик, приїхала в організацію та зареєструвалася як перекладач. Ірина працювала з людьми, які прибували до Відня, які не мали нічого. Вона допомагала вирішувати безліч питань, які виникали в них на новому місці.

Ми реєстрували людей, які втікали від війни і допомагали їм знайти тимчасове житло, їжу, медичну допомогу, вирішували проблеми з домашніми тваринами і навіть допомагали у відновленні документів. Це були справи різної складності – від забезпечення корму для тварин до пошуку шини для автомобіля, що мав вирушити до Німеччини», – згадує Ірина.

Її робота у волонтерському центрі для українців «Train of Hope», що знаходиться у місті Відень, стала невід’ємною частиною життя, а коли потік біженців почав спадати і функції реєстрації перейшли до Червоного Хреста, центр отримав нове приміщення і нові можливості для підтримки українців. Тут були організовані різноманітні курси та заходи – від занять йогою до мовних курсів і психологічної підтримки. Однак однієї речі бракувало – бібліотеки. Ірина з радістю взялася за реалізацію цієї ідеї.

Коли моя подруга, яка зараз є народним депутатом України, приїхала до Відня, вона також захотіла ознайомитися з роботою центру. Ми пройшлися по всіх його куточках, і вона сказала, що тут є все, але немає бібліотеки. Це мене дуже зацікавило. У грудні, коли у мене був день народження, мій чоловік запитав, що мені подарувати, і я відповіла: “Давай купимо бібліотеку”.

Завдяки підтримці колег і друзів, зокрема комерційного директора однієї з відомих книгарень у Києві, з яким ми разом працювали, ми придбали книги і привезли їх до Відня. Спочатку бібліотека налічувала 350 книг, а до першого дня народження бібліотеки, 4 червня, їх кількість зросла до 500. На сьогодні бібліотека містить понад 1500 книг, і я продовжую її поповнювати щомісяця.

Багато книг я привезла із персональної бібліотеки, також багато людей приносять свої книги. Це місце стало справжнім осередком української культури в Австрії, де кожен може знайти щось на свій смак. Моя робота в центрі стала невід'ємною частиною мого життя, і я пишаюся тим, що можу допомагати своїм співвітчизникам у цей складний час», – ділиться Ірина.

Ірина за першою освітою закінчила факультет іноземних мов у Києві, де вивчала англійську та французьку мови, тому завжди багато читала, і її робота бібліотекарем тільки підсилила цю звичку. Ірина з гордістю зазначає, що нещодавно дочитала 26-ту книгу в цьому році, а минулого року прочитала 54. Вона очікує, що цього року кількість прочитаних книг буде ще більшою, оскільки її професія змушує її бути в курсі новинок літератури. Люди часто приходять до бібліотеки і запитують поради щодо книг, тому Ірина повинна знати та розуміти їхні смаки, щоб дати відповідну рекомендацію.

Коли Ірина формувала бібліотеку для переселенців, вона думала про те, що їм може бути цікаво читати про історію України та події, про які раніше було важко дізнатися. Також вона має особистий досвід вимушеного переселення, оскільки працювала в Донецьку, коли почалася війна у 2014 році, і її разом з офісом перевезли до Запоріжжя. Це допомогло їй краще зрозуміти, що потрібно людям, які опинилися в подібній ситуації.

Я працювала в Донецьку, коли почалася війна в 2014 році, і мене виселили в Запоріжжя. Тож я трохи знаю, що це таке – бути змушеним залишити

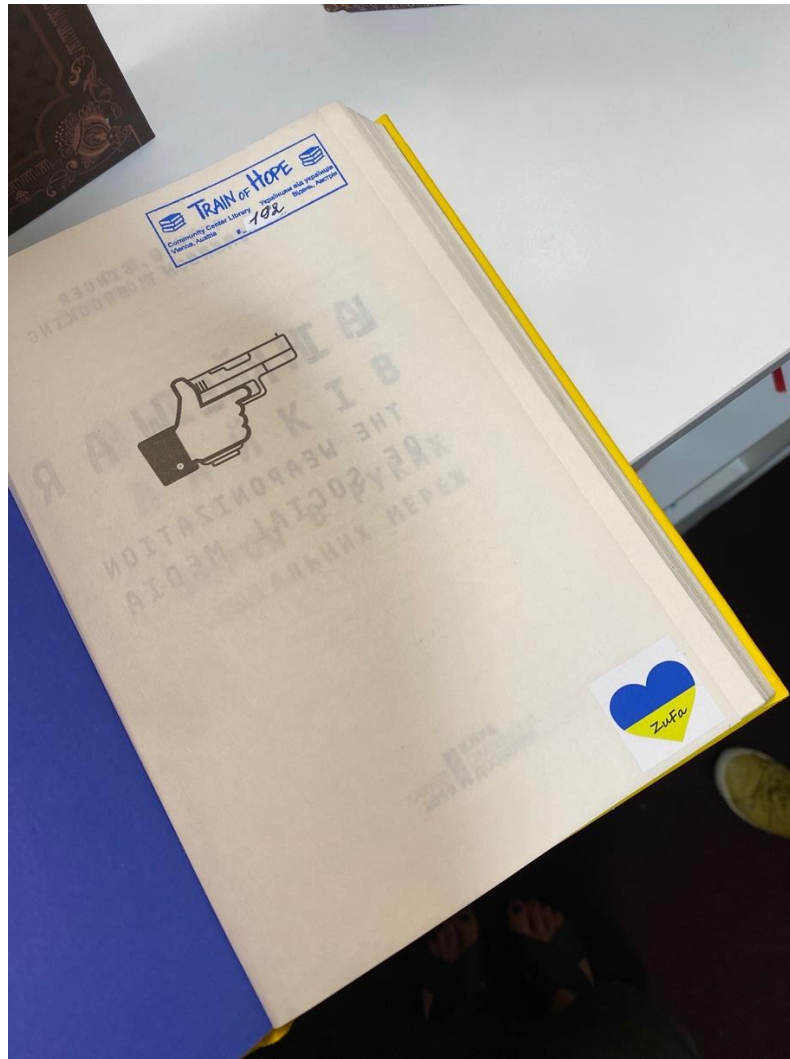
свій дім. Тому я купила багато історичних книжок, які могли б зацікавити людей, які втекли від війни», – пригадує Ірина.

Під час навчання в Англії Ірина мала знайомого з Албанії, який розповідав їй про війну на Балканах. Це надихнуло її додати до бібліотеки багато книг про цю війну, які вона сама перечитала, щоб відновити знання про ті події.

Проте з часом Ірина зрозуміла, що книги потрібно купувати не тільки за власними інтересами, а й враховуючи смаки та побажання читачів. Люди, які приходять до бібліотеки, часто хочуть читати щось легке, про любов, тому вона зараз формує замовлення книжок, орієнтуючись на їхні інтереси.

На початку роботи бібліотеки Ірина отримала підтримку від посольства та фонду Олени Зеленської, які подарували багато книг. Ця література є здебільшого дитячою та підлітковою, яка допомагає українським дітям адаптуватися в новому середовищі.

«Всі книги, які бібліотека закуповує самостійно, мають позначення «ZuFa», що відображає абрєвіатуру «Zudov Family». Це означає, що ці книги є частиною колекції, закупленої для бібліотеки. Крім того, книги, які подаровані, не мають жодних літерних позначень, але вони можуть бути легко впізнані за синьо-жовтим сердечком.

У бібліотеці основний контингент складають переважно жінки з дітьми та літні люди. Чоловіків-відвідувачів небагато, зазвичай це пенсіонери. *«Деякі відвідувачі, особливо жінки, перебувають у складних життєвих ситуаціях, наприклад, втратили чоловіків на війні, і залишилися самотні з дітьми. Серед чоловіків також є пенсіонери, деякі з них навіть не мають телефону»*, – зазначає Ірина.

Бібліотекар розповіла, що всі книги вони купують самостійно. *На початку я подавала кілька заявок на підтримку, але не отримала відповіді. Тоді мій чоловік зауважив: “Ми можемо собі дозволити купувати книги власним коштом”, і ми вирішили діяти саме так*», – зазначила вона. Виняток становлять 150 книг, які подарувало посольство.

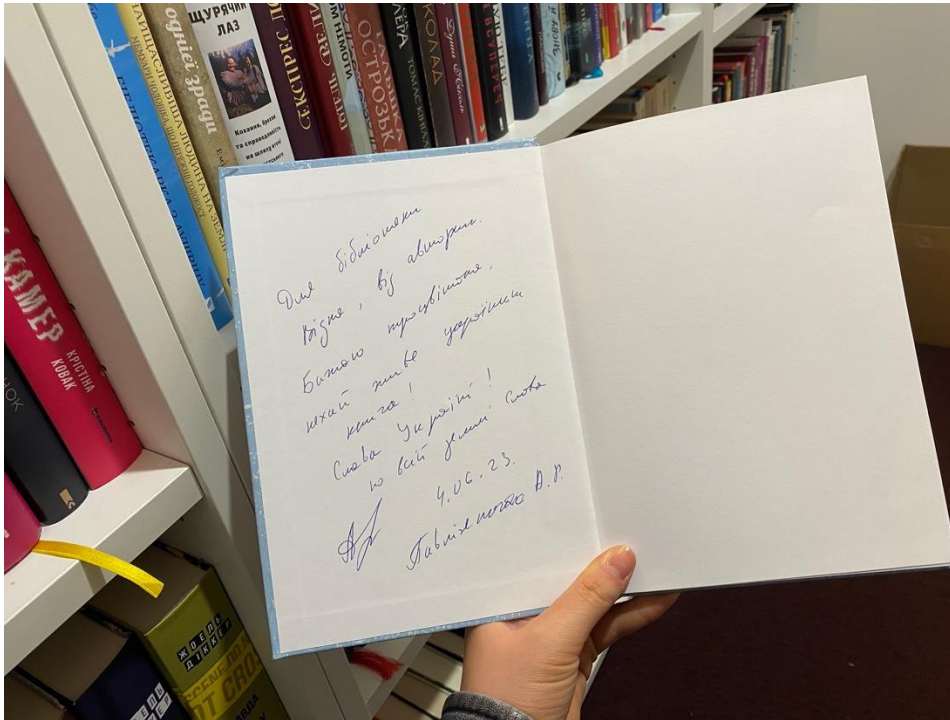
Раніше бібліотекар працювала екологом в енергетичній сфері, зокрема в компанії ДТЕК, що виробляє електроенергію і тепло з різних джерел енергії. Вона була членом Асоціації екологів України. Після переїзду до Австрії чотири з половиною роки тому зв'язки з асоціацією не перервалися. Одного разу, під час конференції в Києві, президент асоціації попросила учасників принести по одній книжці для бібліотеки. «З 200 учасників принесли 54 книги, що стало значним внеском», – згадала вона. Бібліотекар особисто поїхала до Києва, щоб забрати книги і вручити сертифікат вдячності.

Окрім цього, одна мама, яка є юристом в сфері екології, розповіла про бібліотеку своєму синові. Він розповів про ініціативу вчительці у своїй гімназії, і вони теж вирішили допомогти, зібравши 36 книг для українських дітей за кордоном.

«Ці книги були передані бібліотеці, і з цього приводу ми організували телеміст між учнями гімназії та юними читачами нашої бібліотеки, де діти обмінялися думками про улюблені книги», – поділилася вона.

Також інколи до бібліотеки приходять маловідомі письменники, які тільки починають свою кар'єру. *«Вони дарують свої книги з підписами, і наразі у нас є сім таких книг. Це завжди цікаво і приємно отримувати такі подарунки»*, – зазначила бібліотекар.

Власниця бібліотеки, яку ми мали честь інтерв'ювати, поділилася своїми мотивами та емоціями щодо створення цього важливого культурного центру для українців за кордоном. Вона розповіла, що ідея відкриття бібліотеки виникла в неї через особистий досвід життя за кордоном, коли навчалася у Великобританії в 2016 році.

Я дуже добре знаю, що таке бути далеко від батьківщини, коли немає з ким спілкуватися, коли ти не маєш свого звичного кола спілкування, коли порушені твої традиції, ритуали, режими. Це зовсім інше життя», – розповідає вона. Вона відчувала ці труднощі навіть у мирний час, коли не було стресу, пов'язаного з війною, і знала, що зможе повернутися додому.

Мета волонтерства в бібліотеці полягає у створенні місця, де біженці можуть знайти зв'язок з рідною культурою, відчувати себе частиною спільноти та мати доступ до літератури українською мовою. Вона зазначає,

що бібліотека є «можливістю сублимації для людей», надаючи їм легкі книги для відпочинку та відволікання від важкої реальності.

Українська бібліотека – це такий зв'язок, можливість сублимації. Люди хочуть легкі книжечки, не тому, що вони не можуть читати важкі, а тому що в житті важко. Читання цих книг допомагає людям відчувати полегшення, відволіктися від стресу та знайти трохи радості у складних життєвих обставинах. Бібліотека стала для багатьох місцем, де вони можуть знайти не лише книги, але й підтримку та затишок, що полегшує їхній тягар і допомагає пережити важкі часи», – пояснює вона. Важливою складовою є наявність книг українською мовою, щоб допомогти біженцям, особливо дітям, зберегти та розвивати знання рідної мови.

Бібліотекарка акцентує, що для того, щоб зберегти українську культуру, потрібно знати мову і свою історію. «Зберігаємо українську культуру разом», – це лозунг бібліотеки. Вона пояснює, що не просто допомагає українцям, але й сприяє збереженню української культури. *«А для того, щоб щось зберегти, треба це щось мати, а щоб мати, як мінімум, про нього знати»,* – підсумовує вона.

Бібліотекар охоче поділилася рекомендаціями щодо книг, які варто прочитати з їхньої бібліотеки. Вона запропонувала топ книжок, які особливо вразили її та могли б зацікавити інших. *«Я б вам порадила “Архіви КГБ”»,* – сказала вона. *«Цю книгу, до речі, принесли зовсім нещодавно, тож вона має бути в наявності. Вона сатирична, іноді смішна, іноді сумна, змушує задуматися про життя в Радянському Союзі. Коли я читаю такі книжки, думаю, як ці люди взагалі жили в ті часи»,* – додала бібліотекар. Ще одна книга, яку вона рекомендує, – «Шпигун і зрадник». *«Це історія про радянського шпигуна, це більш історична книга, і мені вона дуже сподобалася»,* – пояснила вона.

Вона також порекомендувала книгу «За перекопом є земля», яка розповідає про Крим. *«Я люблю Крим, їздила туди постійно, але коли*

прочитала цю книгу, зрозуміла історію та побачила Крим очима кримських татар», – зазначила вона. «Це лише три книги, але я можу порадити більше», – сказала вона, посміхаючись. «Є ще багато інших чудових книг, які варто прочитати», – додала бібліотекар, демонструючи свою любов до літератури та прагнення поділитися нею з іншими.

Ірина – не лише професіонал своєї справи, а й людина з великим серцем, яка знаходить час і сили для допомоги іншим. Її діяльність є яскравим прикладом того, як можна поєднати любов до книг із бажанням допомагати іншим. Ірина не лише займається впорядкуванням бібліотечних фондів та організацією різноманітних заходів, але й активно підтримує українську громаду в Австрії, сприяючи збереженню культурної спадщини та популяризації української літератури.

2. Сюжет про «Train of Hope»

Посилання: https://youtu.be/QQTszT_Vjwg

«Підтримка та турбота. Які волонтерські організації допомагають українцям в Австрії»

Початок війни в Україні у 2022 році викликав масові переселення українців до різних країн світу в пошуках безпеки. В Австрії було створено та активізовано численні волонтерські організації, що надають необхідну допомогу українським біженцям. Нижче представлено огляд кількох ключових організацій, які відіграють важливу роль у підтримці українців.

Caritas є однією з найбільших благодійних організацій в Австрії, яка активно допомагає українським біженцям. Організація забезпечує надання гуманітарної допомоги, зокрема харчі, воду, гігієнічні засоби, а також медичну і психологічну підтримку. Caritas організовує тимчасові притулки для біженців та сприяє їхньому інтегруванню в австрійське суспільство.

Caritas

надає допомогу дітям та їхнім родинам, які постраждали від війни. В Австрії організація створює безпечні притулки для дітей, забезпечує їх основними потребами та надає психологічну підтримку. Крім того, організація працює над забезпеченням довгострокової підтримки дітям-сиротам і сприяє їх інтеграції в місцеві громади.

, частина великої міжнародної мережі протестантських благодійних організацій, займається підтримкою біженців з України через своїх партнерів у сусідніх країнах, таких як Угорщина та Словаччина. Організація

надає їжу, одяг, медичну допомогу та юридичні консультації. Diakonie також підтримує проекти з довгострокової інтеграції біженців в Австрії.

4. Червоний Хрест Австрії

Австрійський Червоний Хрест організовує постачання необхідних товарів і медичної допомоги для українських біженців. Організація має широку мережу волонтерів, які допомагають збирати та розподіляти гуманітарну допомогу. Вона також співпрацює з міжнародними партнерами для забезпечення координації допомоги на регіональному та глобальному рівнях.

ÖSTERREICHISCHES ROTES KREUZ

5. Ärzte ohne Grenzen (Лікарі без кордонів)

rzte ohne Grenzen забезпечує надання медичної допомоги як в Україні, так і біженцям у сусідніх країнах, зокрема й в Австрії. Організація надає невідкладну медичну допомогу, психосоціальну підтримку та працює над забезпеченням довгострокової медичної підтримки для постраждалих від конфлікту.

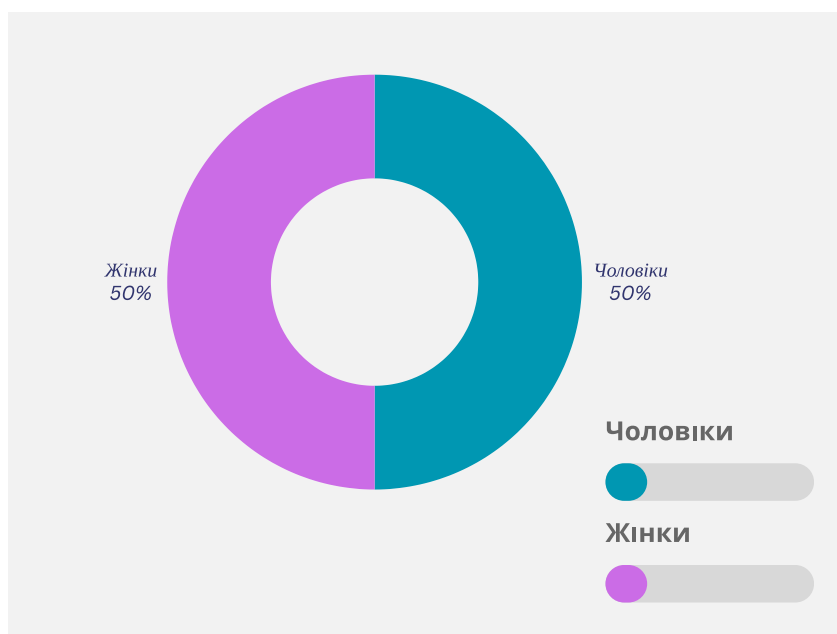

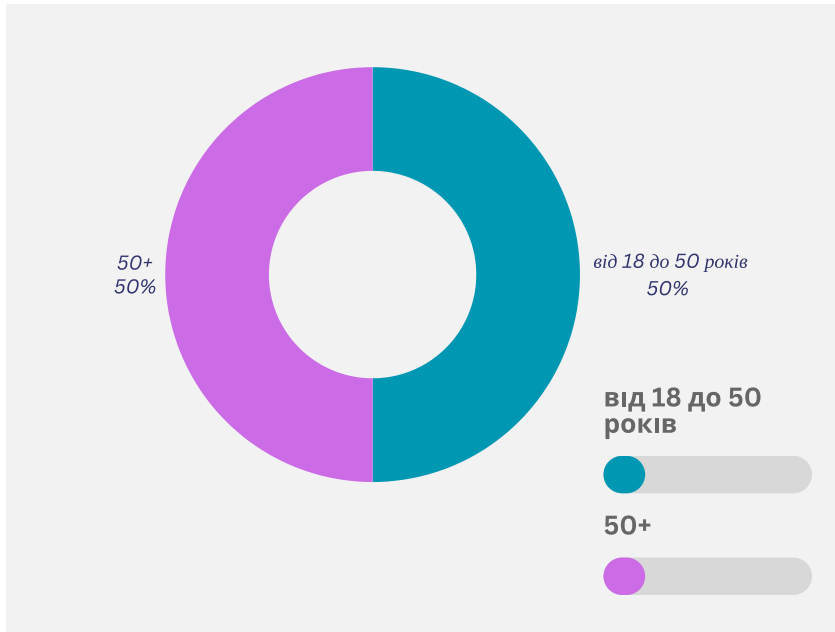
Важливим аспектом діяльності Caritas та Diakonie є те, що в цих організаціях працюють українці. Вони консультують та допомагають при різних ситуаціях, надаючи необхідну інформацію та підтримку своїм співвітчизникам. Завдяки тому, що українці працюють у цих благодійних

організаціях, біженці можуть отримати допомогу рідною мовою, що значно полегшує процес адаптації та інтеграції.

Українські працівники Caritas та Diakonie не лише надають консультації, але й виконують роль перекладачів. Вони допомагають біженцям спілкуватися з місцевими службами, лікарями, соціальними працівниками та іншими організаціями, забезпечуючи точність та ефективність комунікації. Це особливо важливо для людей, які не володіють німецькою мовою, оскільки мовний бар'єр може стати серйозною перешкодою у вирішенні важливих питань. Крім того, українські працівники Caritas та Diakonie сприяють створенню атмосфери довіри та підтримки, що є надзвичайно важливим для людей, які пережили складні життєві обставини. Їхня праця допомагає біженцям почуватися більш впевнено та захищено у новій країні.

З метою оцінки ефективності програми допомоги українським біженцям в Австрії, ми провели опитування серед 50 осіб, представлених рівною кількістю чоловіків і жінок. Розподіл за віковими групами склався наступним чином: 50% від 18 до 50 років та інші 50% віком від 50 років і старше.

Результати опитування вказують на те, що багато українців висловили позитивні враження від діяльності волонтерських організацій та громадських ініціатив. Особливо це стосується підтримки у пошуку житла, роботи та надання медичних і психологічних послуг.

Проте опитування також виявило певні недоліки в роботі програми допомоги. Невелика кількість респондентів відзначили, що бракує інформації про можливості отримання освіти та професійної підготовки, що допомогло би їм інтегруватися в австрійське суспільство більш ефективно. Також відзначалася потреба у більш ефективній підтримці у розв'язанні адміністративних питань та отриманні юридичної допомоги.

Загалом, хоча існують певні проблеми та недоліки, більшість українців, які отримали допомогу в Австрії, виразили своє задоволення від отриманої підтримки. Це свідчить про важливість продовження роботи волонтерських організацій та активного впровадження змін для поліпшення програми допомоги та інтеграції українських біженців в австрійське суспільство.

Одна з опитаних, Ольга, 35 років, зазначила: *«Україна зараз переживає дуже складний час, і я вдячна Австрії за те, що вона відчинила*

свої двері для нас. Тут я відчуваю себе безпечно і можу сподіватися на краще майбутнє для себе та своєї родини».

Те, що мені подобається найбільше у Австрії, – це культурне різноманіття та відкритість до нових ідей і традицій. Тут я можу насолоджуватися всілякими кухнями, мистецтвом та культурними заходами, що надають неймовірні можливості для розширення своїх горизонтів», – поділилася своїми враженнями Наталя, 27 років.

Більшість висловили вдячність за можливість нового початку та стабільність, яку надає Австрія. Вони цінують якість освіти та доступ до культурних заходів у новій країні, а головне – безпеку. Також було відзначено позитивний підхід місцевих жителів та діяльність громадських організацій, що надають допомогу мігрантам і біженцям.

Ярослава, 45 років, зазначила: *«Мене вражає теплий прийом з боку австрійців. Я отримала багато підтримки від місцевої спільноти та волонтерів, які допомагають нам адаптуватися та почуватися як вдома».*

Микола, 65 років, поділився своїми враженнями: *«У дорослому віці кожен день стає особливим дарунком, особливо, коли ти можеш насолоджуватися спокоєм та безтурботністю у прекрасній країні, яка пропонує тобі нові можливості та радощі».*

Крім того, опитані відзначили важливу роль волонтерських організацій у підтримці українців в Австрії. Українські волонтери забезпечують не лише практичну допомогу, але і важливу емоційну підтримку та почуття спільноти.

Волонтери – це наші ангели-спасителі в чужій країні. Вони допомагають нам з адаптацією, розуміють наші потреби та завжди готові підтримати. Без їхньої допомоги це було б майже неможливо», – відзначив Віктор, 50 років.

Без волонтерів набагато складніше розібратися з тим, як функціонує медична система, які права мають мігранти та як забезпечити свою

родину. Вони є нашими наставниками та супровідниками у цьому новому житті», – поділилася Ганна, 32 роки.

Раїса, 70 років, поділилася своїми враженнями про підтримку волонтерських організацій в Австрії: «Я дуже вдячна волонтерам, які допомагають нам тут. Вони не тільки приносять продукти та медикаменти, але й дарують тепло своїх сердець. Коли я вперше приїхала до Австрії, я була дуже налякана і розгублена, але українські волонтери одразу прийшли на допомогу. Вони розмовляли зі мною рідною мовою, слухали мої проблеми та допомагали вирішувати різні питання. Їхня емоційна підтримка та почуття спільноти дуже важливі для нас, біженців. Завдяки їм я відчуваю, що не залишилась одна в цій важкій ситуації».

Отже, волонтерські організації стають справжніми опорами для українських мігрантів у Австрії, допомагаючи їм не лише вирішувати практичні питання, але й відчувати підтримку та сприймати нову країну як свій новий дім.

Австрія активно залучена до підтримки українських біженців через роботу численних волонтерських організацій. Завдяки зусиллям Caritas, SOS-Kinderdorf, Diakonie, Червоного Хреста та Ärzte ohne Grenzen українці отримують необхідну допомогу та підтримку в цей складний час. Ці організації не лише надають негайну гуманітарну допомогу, але й працюють над забезпеченням довгострокових рішень для інтеграції біженців у австрійське суспільство.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі обрнуто актуальність обраної теми в контексті сучасних соціальних і гуманітарних викликів, що виникли внаслідок військового конфлікту в Україні. Волонтерські ініціативи в Австрії набули особливого значення для успішної інтеграції українських біженців, надаючи їм необхідну підтримку та сприяючи їх соціальній адаптації.

Проект сприяв визначенню основних характеристик та особливостей організації волонтерства в Австрії, а також способів висвітлення волонтерської діяльності за кордоном у медіапросторі. Результати роботи свідчать про важливість волонтерської діяльності як для самого суспільства, так і для самопочуття біженців, які потребують допомоги.

Завдяки аналізу волонтерської діяльності в Австрії було виявлено ключові фактори, що сприяють успішній інтеграції українських біженців. Особлива увага була приділена практичним аспектам волонтерської діяльності, таким як організація соціальних акцій та психологічна підтримка.

Результати дослідження мають практичне значення для подальшого розвитку волонтерських програм та ініціатив в Австрії, а також можуть бути корисними для інших країн. Вони можуть бути основою для подальших наукових досліджень у галузі медіа, соціології, політології та культурології, а також для практичних застосувань у сфері соціальної підтримки та інтеграції біженців.